

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1VCdo/6/2025
Identifikačné číslo spisu: 6120388989
Dátum vydania rozhodnutia: 03.12.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:6120388989.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veľkom senáte občianskoprávneho kolégia zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Ivana Rumanu, JUDr. Aleny Svetlovskej, Mgr. Dušana Čima, JUDr. Márie Trubanovej, PhD., JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, zast. Remedium Legal, s. r. o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovaným: 1/ K. F., nar. M., bytom K. a 2/ D. F., nar. M., bytom P. N., zast. Advokátska kancelária JUDr. Almáši Gabriel, spol. s r. o., so sídlom Šumavská 3, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 36 856 592, o zaplatenie 45.755,24 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 28Csp/28/2021, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 27. februára 2023 sp. zn. 23CoCsp/62/2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Krajského súdu v Trnave z 27. februára 2023 sp. zn. 23CoCsp/62/2022 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Galanta z 2. decembra 2021 č. k. 28Csp/28/2021-136 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Galanta na ďalšie konanie.

II. Premlčacia doba pohľadávky v súkromnoprávnom vzťahu v období odo dňa účinnosti zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov, t. j. od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 spočíva, resp. neplynie bez ohľadu na to, či uplynutie tejto lehoty v rozhodnom období skončí.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 2. decembra 2021 č. k. 28Csp/28/2021-136 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“ alebo „rozsudok súdu prvej inštancie“) žalobu zamietol (prvá výroková veta); rozhodol, že žalovaní majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (druhá výroková veta).

1.1. Okresný súd vec právne posúdil podľa § 1 ods. 1, § 2 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení (ďalej len „zákon č. 310/1992 Zb.“); § 497, § 502 ods. 1 prvá veta, § 503 ods. 1

Obchodného zákonníka; § 52 ods. 1, § 53 ods. 9, § 54a, § 100 ods. 1, § 101, § 103, § 511 ods. 1, ods. 2 prvá veta, § 565 Občianskeho zákonníka; aplikoval § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z. z.“). Výkonaným dokazovaním zistil, že dňa 5. novembra 2014 žalobca ako stavebná sporiteľňa a žalovaný 1/ a žalovaná 2/ ako klient uzatvorili úverovú zmluvu č. XXXXXXXXX/XXXX, na základe, ktorej bol žalovaným poskytnutý medziúver vo výške 48.700 eur s fixnou úrokovou sadzbou 11,99 % ročne počas 60 mesiacov od prvého čerpania medziúveru pri splnení všetkých podmienok zabezpečenia návratnosti medziúveru, po uplynutí 60 mesiacov od prvého čerpania medziúveru s fixnou úrokovou sadzbou 3,90 % ročne, s predpokladanou dĺžkou medziúveru max. 146 mesiacov a končí pridelením stavebného úveru; výška mesačnej splátky 229,61 eur vrátane poistenia vo výške 14,61 eur, so splatnosťou splátky vždy v prvý deň príslušného kalendárneho mesiaca, najneskôr do 16. dňa v príslušnom mesiaci so začiatkom splácania 1. decembra 2014. Začiatok splácania úveru s uvedením výšky splátky a jej splatnosti bol žalovaným oznámený listom z 20. novembra 2014. Keďže žalovaní poskytnutý úver riadne a včas nesplácali, žalobca ich viacerými upomienkami vyzýval na uhradenie nedoplatkov; z dôvodu neuhradenia dlhu žalobca listom z 29. septembra 2017 označeným ako Žiadosť o okamžité splatenie úveru oznámil žalovaným predčasnú splatnosť pohľadávky k 29. septembru 2017 a vyzval ich na úhradu dlžnej sumy 47.832,46 eur.

1.2. Okresný súd právny vzťah medzi žalobcom a žalovanými posúdil ako vzťah spotrebiteľský; prioritne sa zaoberal otázkou namietaného premlčania nároku. Zdôraznil, že žalovaní svoje zmluvné povinnosti platiť splátky medziúveru porušili; medziúver v dohodnutých splátkach nesplácali a na riadne splácanie úveru boli žalobcom vyzývaní upomienkami. Vzhľadom k uvedenému žalobca ku dňu 29. septembra 2017 vyhlásil okamžitú splatnosť úveru, v dôsledku čoho žalovaným vznikla povinnosť vrátiť žalobcovi celú dlžnú sumu zostatku úveru vo výške 47.832,46 eur. Pri posudzovaní dôvodnosti zosplatenia úveru okresný súd aplikoval § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že tieto upravujú len zákonné podmienky n a zosplatenie celého peňažného dlhu pre nezaplatenie splatnej splátky, avšak samé osebe nemajú vplyv n a začiatok plynutia premlčacej doby. Začiatok premlčacej doby je upravený v § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročný celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Pre okresný súd z uvedeného ustanovenia nevyplynulo, že by začiatok plynutia premlčacej doby mal nastať až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní.

1.3. Okresný súd uzavrel, že nebolo sporné, že žalovaní poskytnutý úver riadne a včas nesplácali; nebolo sporné, že k zosplateniu úveru došlo na základe omeškania so splátkou splatnou 1. júna 2017. Súd prvej inštancie nemal pochybnosť, že k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru bezpochyby došlo pre nezaplatenie splátky splatnej 1. júna 2017, od ktorej zročnosti začala plynúť premlčacia doba pre celý zosplatený dlh. Trojročná premlčacia doba vyplývajúca z § 103 veta prvá Občianskeho zákonníka v spojení s § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. tak uplynula 5. júla 2020. Keďže žaloba bola podaná na súde až 25. septembra 2020, bola podaná oneskorene; žalobcovi nebolo možné premlčané právo priznať. Z uvedeného dôvodu okresný súd žalobu zamietol, považujúc uplatnený nárok za premlčaný.

1.4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol aplikujúc § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, že náhradu trov konania priznal v spore plne úspešným žalovaným.

2. Po podaní odvolania okresný súd postupom podľa § 80 CSP uznesením z 29. septembra 2022 č. k. 28Csp/28/2021-220 pripustil, aby do konania na miesto pôvodného žalobcu: Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom Grösslingová 77, Bratislava, IČO: 31 351 026, vstúpila spoločnosť: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803. Uznesenie sa stalo právoplatným dňa 26. októbra 2022.

3. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 27. februára 2023 č. k. 23CoCsp/62/2022-260 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (prvá výroková veta); o trovách rozhodol tak, že žalovaní 1/ a 2/ majú proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (druhá výroková veta).

3.1. Odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu postupom podľa § 387 ods. 1 CSP; v podstatných záveroch, najmä pokiaľ ide o začiatok plynutia premlčacej doby, sa stotožnil so závermi okresného súdu. Zdôraznil, že predmetom odvolacieho konania vzhľadom na odvolacie námietky bolo preskúmanie správnosti postupu a napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie; posúdenie, či súd prvej inštancie správne určil, že žalobou uplatnený nárok je premlčaný, a teda, či správne určil začiatok plynutia premlčacej doby.

3.2. Stotožnil sa s právnym záverom súdu prvej inštancie, že na prejednávajúcu vec je potrebné aplikovať § 53 ods. 9, § 101, § 103 a § 565 Občianskeho zákonníka a dodal, že vo všeobecnosti premlčacia doba celej zosplatennej pohľadávky začne plynúť v zmysle § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka odo dňa zročnosti nespĺnenej splátky, pre ktorú sa stal zročným celý dlh a táto premlčacia doba je trojročná. V spotrebiteľských sporoch je potrebné aplikovať aj ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V tomto smere poukázal na závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2022 sp. zn. 5Cdo/224/2021, v ktorom najvyšší súd vyslovil, že je potrebné ustáliť, kedy sa právo mohlo vykonať prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka), teda kedy najskôr mohol veriteľ úspešne podať žalobu na súd. Najvyšší súd v citovanom rozhodnutí dospel k názoru, že veriteľ sa na súde mohol po prvý raz domáhať svojho práva prvý deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej doby plynúcej od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky, pre nespĺnenie ktorej sa stal splatný celý dlh (za súčasného splnenia upozornenia na zosplatenie). Práve tento deň je teda najskorším dňom, kedy sa právo mohlo vykonať prvý raz, čo v danom kontexte znamená, že tento deň je aj začiatkom premlčacej doby práva požadovať splnenie celého dlhu, čím sa naplní i zámer zákonodarcu, aby premlčacia doba pri zosplatení celého dlhu nezávisela od vôle veriteľa. Premlčacia doba celého zvyšného dlhu pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch teda začne plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nespĺnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených troch mesiacov od omeškania uplynula tiež 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd prvýkrát (§ 101 Občianskeho zákonníka).

3.3. V prejednávanej veci sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie a za rozhodnú splátku, pre ktorú sa stal zročným celý dlh, považoval splátku splatnú k 1. júnu 2017, pretože právny predchodca žalobcu vyhlásil okamžitú splatnosť úveru dňa 29. septembra 2017 (krajský súd nesprávne uviedol 29. júla 2017 - poznámka dovolacieho súdu) a splátka, s ktorou boli dlžníci dňa 29. septembra 2017 v omeškani 3 mesiace, bola práve splátka splatná ku dňu 1. júna 2017.

3.4. Na uvedené skutkové okolnosti odvolací súd aplikoval § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že do omeškania s rozhodnou splátkou (splátka splatná dňa 1. júna 2017) sa dlžníci dostali dňa 2. júna 2017 a od uvedeného dňa plynie trojmesačná doba podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Trojmesačná doba v zmysle citovaného ustanovenia uplynula 4. septembra 2017 (za použitia § 122 ods. 3 Občianskeho zákonníka, keďže 2. septembra 2017 bola sobota) a tento deň je aj prvým dňom trojročnej premlčacej doby, ktorá uplynula dňa 4. septembra 2020. Ak potom žalobca (jeho právny predchodca) podal žalobu až dňa 25. septembra 2020, žaloba bola podaná až po uplynutí premlčacej doby. Ak aj žalobca uviedol, že mimoriadna splatnosť bola vyhlásená pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20. júna 2017, ani v takom prípade by sa nič nezmenilo a premlčacia doba by uplynula dňa 21. septembra 2020.

3.5. Pokiaľ odvolateľ namietal, že už súd prvej inštancie mal zohľadniť zákon č. 62/2020 Z. z., podľa ktorého § 1 a § 8 sa premlčacia doba predlžuje od 35 dní, odvolací súd konštatoval, že táto námietka dôvodná nebola. Vychádzal z dôvodovej správy k uvedenému zákonu a konštatoval, že citované

ustanovenia upravujú spočívania iba tých lehôt, ktoré by v nimi uvedenom časovom rozpätí uplynuli a po odpadnutí prekážky ich plynutie pokračuje. Ustanovenia § 1, § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. nemožno vykladať tak, že v danom vymedzenom období neplynú všetky premlčacie doby, ktoré plynuli počas obdobia vymedzeného v citovaných ustanoveniach. Odvolací súd tak odvolateľovi nedal za pravdu pokiaľ tvrdil, že premlčacia doba mimo obdobia definovaného v § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. neplynula po dobu 35 dní, a z toho dôvodu by sa žalobou uplatnený nárok premlčal dňa 26. októbra 2020.

3.6. Odvolací súd konštatujúc správnosť záveru súdu prvej inštancie o premlčaní rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, keď uzavrel, že k premlčaniu nároku došlo síce až 4. septembra 2020, a nie ako uviedol súd prvej inštancie 5. júla 2020, avšak stále pred podaním žaloby dňa 25. septembra 2020.

3.7. Nárok na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd priznal v odvolacom konaní plne úspešným žalovaným.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP s tým, že navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

4.1. Pokiaľ uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP tvrdil, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; odvolací súd na prejednávany prípad neaplikoval právny predpis, ktorý aplikovať mal, resp. odmietol na inštitút premlčania aplikovať zákon č. 62/2020 Z. z., v dôsledku čoho dospel k nesprávnym právnym záverom.

4.2. Za právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená, považoval otázku aplikácie § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. v otázke neplynutia, resp. spočívania premlčacej doby pohľadávky v súkromnoprávnom vzťahu od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020, a to nasledovne: „Spočíva, resp. neplynú premlčacia doba pohľadávky v súkromnoprávnom vzťahu v období odo dňa účinnosti zákona č. 62/2020 Z. z., tzn. od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 bez ohľadu na to, či uplynutie tejto lehoty skončí v rozhodnom období?“

4.3. Dovolateľ poukázal na závery súdu prvej inštancie, na ktorých tento založil svoje rozhodnutie; svoju argumentáciu uvedenú v odvolaní proti rozsudku okresného súdu, ako aj závery odvolacieho súdu, ktorý konštatoval, že § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. upravuje spočívania iba tých lehôt, ktoré by v tam špecifikovanom časovom rozpätí uplynuli a po odpadnutí prekážky plynutie pokračuje a zároveň, že § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. nemožno vykladať tak, že v danom vymedzenom časovom období neplynú (prerušujú sa) všetky premlčacie doby, ktoré plynuli počas obdobia špecifikovaného v citovanom ustanovení.

4.4. So záverom odvolacieho súdu uvedenom v predchádzajúcom bode sa dovolateľ nestotožnil a mal za to, že v zmysle zákona č. 62/2020 Z. z. lehoty v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práva v období od účinnosti zákona do 30. apríla 2020 neplynú. Vyjadril názor, že zákon č. 62/2020 Z. z. sa má vykladať tak, že počas v zákone (č. 62/2020 Z. z.) uvedených období sa plynutie premlčacích lehôt z dôvodu pandémie COVID-19 prerušuje na zákonom špecifikované obdobie (35 dní); prerušenie sa pritom vzťahuje na všetky zákonné lehoty v súkromnoprávných vzťahoch, ktorých zmeškanie, resp. márne uplynutie, spôsobuje pre určitý subjekt práva negatívne dôsledky, teda najmä (aj) premlčaciu dobu. Premlčacie a prekluzívne doby sa v zákonom stanovených obdobiach pozastavili; premlčaciu dobu je potrebné o tieto dni predĺžiť; k predĺženiu premlčacej doby dochádza ex lege; každý kto bude tieto lehoty počítat', bude musieť vziať do úvahy pravidlá mimoriadnej zákonnej úpravy. Aplikáciu zákona č. 62/2020 Z. z. nemožno obmedziť výlučne na prípady, pri ktorých by tieto doby v rozhodnom období uplynuli, nakoľko to zo zákona nevyplýva. Bolo by to aj nelogické a priečilo by sa to samotnému cieľu, ktorý zákonodarca prijatím zákona sledoval, a ktorým bolo pozastavenie plynutia lehôt počas pandémie. Z ustanovení zákona č. 62/2020 Z. z. vyvodil, že ak (premlčacia) doba začala plynúť

pred 27. marcom 2020 bez toho, aby do tohto dňa uplynula, tak časový úsek 35 dní, počas ktorého premlčacia doba neplynie, musí byť zohľadnený v jej celkovej dĺžke, čo fakticky znamená, že sa o túto dobu (35 dní) premlčacia doba predlžuje.

4.5. Dovolateľ poukázal vo vzťahu k svojej argumentácii na závery vyplývajúce z rozhodnutí niektorých odvolacích súdov (uznesenia Krajského súdu v Prešove z 23. februára 2023 sp. zn. 5CoCsp/23/2022 a zo 6. decembra 2022 sp. zn. 13CoCsp/31/2022; uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo 7. decembra 2022 sp. zn. 19CoCsp/28/2022; uznesenie Krajského súdu v Žiline z 29. septembra 2022 sp. zn. 9CoCsp/41/2022).

4.6. Pokiaľ odvolací súd napadnuté rozhodnutie vo vzťahu k začiatku premlčacej doby založil na závere vyplývajúcom z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/224/2021, s týmto záverom sa dovolateľ stotožnil (ak dôjde k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru podľa § 565 Občianskeho zákonníka, potom v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka začína plynúť premlčacia doba pre všetky splátky úveru splatné do budúcnosti prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh). Stotožnil sa aj so skutkovým záverom odvolacieho súdu, ktorý ako deň, ktorým premlčacia doba začala plynúť, ustálil deň 4. septembra 2017.

4.7. Ak dovolateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, zmätočnosť vadu ničím nekonkretizoval iba uviedol, že súdy nižších inšancií mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

4.8. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd odložil právoplatnosť potvrdzujúceho výroku I. rozsudku odvolacieho súdu; dôvod hodný osobitného zreteľa videl v možnej budúcej nevyhnutnosti, na základe právoplatného rozhodnutia, uhradených trov konania.

5. Žalovaní v písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu navrhli, aby dovolací súd dovolanie žalobcu postupom podľa § 448 CSP zamietol a žalovaným priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

6. Vec prejednávajúci senát 2C podľa § 48 ods. 1 CSP postúpil uznesením z 27. marca 2025 sp. zn. 2Cdo/7/2024 vec veľkému senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“). Vyslovil názor, že § 1 zákona č. 62/2020 Z. z. dopadá len na tie premlčacie (prekluzívne) doby, ktoré uplynuli po 12. marci 2020 do dňa účinnosti zákona (ako to zákon č. 62/2020 Z. z. v § 1 písm. b) výslovne ustanovuje) a na tie, ktoré by uplynuli (a nárok by sa premlčal alebo prekludoval) v období od 25. marca 2020 do 30. apríla 2020 (ďalej aj „rozhodné obdobie“). Na plynutie ostatných premlčacích (a prekluzívnych) dôb ustanovenie § 1 zákona č. 62/2020 Z. z. dopad nemá a nemožno ho na plynutie týchto ostatných premlčacích dôb aplikovať. Pre úplnosť obdobný záver vyjadruje predkladajúci senát aj v súvislosti s aplikáciou § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. (ktoré ale na prejednávajúcu vec nemá vplyv).

7. Veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu si po postúpení veci senátom 2C v súlade s § 48 ods. 4 CSP vyžiadala stanoviská Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, generálneho prokurátora Slovenskej republiky, Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a Fakulty práva Paneurópskej vysokej školy v Bratislave.

7.1. Ministerstvo spravodlivosti v písomnom vyjadrení explicitne vyslovilo názor, že ustanovenie § 1 zákona č. 62/2020 Z. z. sa týka len premlčacích lehôt a prekluzívnych lehôt, ktoré uplynuli po 12. marci 2020 do dňa účinnosti zákona (27. marca 2020) a premlčacích lehôt a prekluzívnych lehôt, u ktorých by došlo neuplatnením práva na súde k ich uplynutiu v čase od účinnosti zákona (27. marca 2020) do 30. apríla 2020. V celom rozsahu sa tak priklonilo k záverom predkladajúceho senátu oproti záverom vysloveným v predchádzajúcich rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2022 a

4Cdo/155/2023; ministerstvo sa priklonilo k teleologickému výkladu zákona realizovaného predkladajúcim senátom. Nad rámec argumentácie predkladajúceho senátu ministerstvo poukázalo na skutočnosť, že v prípade, ak by nedošlo k odklonu od názoru senátov 1C a 4C, došlo by takýmto extenzívnym a gramatickým výkladom k uplatňovaniu opatrenia ešte aj v roku 2030, čo by sa priečilo účelu a zmyslu mimoriadneho opatrenia.

7.2. Generálny prokurátor Slovenskej republiky sa v plnom rozsahu stotožnil s podľa jeho názoru precíznym a presvedčivo odôvodneným názorom predkladajúceho senátu. Výslovil, že niet žiadneho racionálneho dôvodu, pre ktorý by malo zmysel, aby lehota, ktorá má uplynúť po 30. apríli, mala byť aplikáciou citovaného zákona predĺžená o 35 dní. Interpretácia (senátmi 1C a 4C) by nesledovala účel právnej úpravy, ktorým j e nesporne odstránenie neželaných právnych následkov spojených s obmedzením mobility obyvateľstva v označenom období, a výlučne v označenom období.

7.3. Právnická fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach s názorom predkladajúceho senátu nesúhlasila. J e zrejmé, že vychádzala z textácie zákona (a teda z jazykovo-gramatického výkladu). Argumentáciou bolo, že

1/ Účel zákona bolo dosiahnuť to, aby účastníci právnych vzťahov sa počas rozhodného obdobia cítili bezpečne v tom zmysle, že im premlčacia doba v zákonom stanovenom úseku skutočne neuplynie.

K uvedenému predkladajúci senát uvádza, že premlčacím (prekluzívnym) dobám, ktorých koniec nespadal do rozhodného obdobia (zákon č. 62/2020 Z. z.), v žiadnom prípade v rozhodnom období nehrozilo uplynutie, nakoľko pre nich platila všeobecná premlčacia doba, v ktorej svoje práva bez obmedzení mohli uplatniť.

2/ Osobe, ktorá má právo a má ho uplatniť v určitej lehote, patrí celá táto lehota. Právo vykonať alebo nevykonať úkon má kedykoľvek v rámci tejto lehoty.

Predkladajúci senát uvádza, že jeho výkladom, prezentovaným v rozhodnutí o predložení veci veľkému senátu, nedochádza k popretiu konštatovania, že oprávnenému subjektu patrí celá lehota. Je pravdou, že oprávnený subjekt má právo vykonať úkon (uplatniť právo) kedykoľvek v tejto lehote. Nie je však výnimkou, že oprávnené subjekty majú v rámci plynutia premlčacej doby rôzne subjektívne a objektívne prekážky k uplatneniu práva (príkladmo dovolenka v zahraničí, práceneschopnosť, hospitalizácia, technické problémy s výpočtovou technikou, obstarávanie dôkazov); existencia týchto prekážok však neznamená spočívanie premlčacej doby v rámci jej plynutia. Všeobecná premlčacia doba je v rámci jej trvania pomerne veľkorysá, aby oprávnený subjekt v rámci realizácie zásady *vigilantibus iura scripta* sunt svoje práva riadne uplatnil bez ohľadu týchto subjektívnych a objektívnych prekážok. Pokiaľ v danom prípade objektívna prekážka (sťaženie uplatnenia práva v dôsledku právnej úpravy) trvala iba 6,94 % počtu dní trojročnej premlčacej doby, nemožno dôvodne konštatovať, že by uplatnením výkladu predkladajúceho senátu došlo k „skráteniu“ premlčacej doby.

3/ Právnická fakulta namieta, že predkladajúci senát uplatnil reštriktívny výklad jasného legálneho textu.

7.4. Ostatné najvyšším súdom oslovené subjekty vyžiadané stanovisko ku dňu rozhodovania veľkého senátu nepodali.

8. Senát 2C predložil vec veľkému senátu najvyššieho súdu na rozhodnutie o dovolaní, pričom za kľúčovú považoval otázku vo väzbe na dovolateľom nastolenú otázku, či premlčacia doba (prípadne prekluzívna doba) v súkromnoprávných vzťahoch neplynie (spočíva) iba v prípade nárokov, ktoré by sa v rozhodnom období (od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020) premlčali, alebo sa týka všetkých nárokov, u ktorých rozhodné obdobie (od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020) je obsiahnuté vo všeobecnej premlčacej (prekluzívnej) dobe, v ktoromkoľvek čase jej plynutia.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) konajúci vo veľkom senáte (§ 35 v spojení s § 48 ods. 1 a 4 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas a na to oprávnenou osobou, že spĺňalo zákonom požadované náležitosti, vrátane riadneho vymedzenia dovolacieho dôvodu, pristúpil k skúmaniu splnenia podmienok prípustnosti dovolania. Dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke, „či spočíva, resp. neplynie premlčacia doba pohľadávky v súkromnoprávnom vzťahu v období odo dňa účinnosti zákona

č. 62/2020 Z. z., t. j. od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 bez ohľadu na to, či uplynutie tejto lehoty skončí v rozhodnom období?“

10. Veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu predovšetkým skúmal, či postup senátu 2C bol v súlade s ustanovením § 48 CSP.

11. Z ustanovenia § 48 CSP vyplývajú dve podmienky pre postúpenie veci veľkému senátu, a to podmienka, že senát dospel k právnomu názoru, ktorý je odlišný od právneho názoru vyjadreného v skoršom rozhodnutí senátu najvyššieho súdu, resp. že sa chce odchýliť od právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí veľkého senátu, a podmienka, že v uznesení o postúpení veci svoj odlišný právny názor odôvodní.

12. Po zistení, že postup senátu 2C bol v súlade s ustanovením § 48 CSP, pristúpil veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu (ďalej len „veľký senát“) k posúdeniu právnej otázky, pre ktorú mu bola vec postúpená na prejednanie a rozhodnutie, teda otázky, či spočíva, resp. neplynie premlčacia doba pohľadávky v súkromnoprávnom vzťahu v období odo dňa účinnosti zákona č. 62/2020 Z. z., t. j. od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 bez ohľadu na to, či uplynutie tejto lehoty skončí v rozhodnom období?

13. Odvolací súd rozhodol dovolaním napadnutým rozsudkom dňa 27. februára 2023.

14. Po rozhodnutí odvolacieho súdu najvyšší súd nastolenú právnu otázku (uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP) riešil v iných konaniach; v rozhodnutiach z 29. mája 2024 sp. zn. 1Cdo/99/2022 a z 26. septembra 2024 sp. zn. 4Cdo/155/2023.

14.1. Najvyšší súd v uznesení z 29. mája 2024 sp. zn. 1Cdo/99/2022 uviedol, že „Z dôvodovej správy k zákonu č. 62/2020 Z. z. vyplýva, že cieľom zákona je prijatie niektorých mimoriadnych opatrení v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a niektorých opatreniach v justícii. Medzi tieto opatrenia zákonodarca zaradil aj obmedzenie plynutia premlčacích a prekluzívnych lehôt v súkromnoprávných vzťahoch, resp. ich navrátenie v určených prípadoch, ako aj obmedzenie plynutia týchto procesných lehôt. Podľa dôvodovej správy „toto opatrenie môže prispieť k tomu, aby občania a podnikatelia nemuseli nevyhnutne vykonávať úkony potrebné pre uplatňovanie ich práv v súkromnoprávných vzťahoch v čase pandémie bez obavy, že by prišli o svoje práva v dôsledku premlčania alebo preklúzie. Navrhované ustanovenie je zamerané na súkromnoprávne vzťahy, t. j. právne vzťahy vznikajúce podľa predpisov súkromného práva najmä Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka.“ Ustanovenie § 1 písm. a) sa týka všetkých premlčacích a prekluzívnych lehôt v súkromnoprávných vzťahoch, tak lehôt, ktoré i) začali plynúť pred nadobudnutím účinnosti zákona (27. marca 2020) a neuplynuli do 30. apríla 2020 (ďalej len „stanovené obdobie“), ii) lehôt, ktoré začali plynúť pred 27. marcom 2020 a ich koniec pripadol na stanovené obdobie, ako aj tých, ktoré iii) začali plynúť počas stanoveného obdobia a ich koniec nastal až po 30. apríli 2020. Pri všetkých prípadoch platí, že pri počítaní lehoty musí byť zohľadnené časové obdobie 27. marca 2020 až 30. apríla 2020.“ Právne posúdenie odvolacieho súdu, ktorý do premlčacej doby nezarátal obdobie, kedy premlčacia doba neplynula (27. marca 2020 - 30. apríla 2020), považoval dovolací súd za nesprávne.

14.2. Najvyšší súd sa v uznesení z 26. septembra 2024 sp. zn. 4Cdo/155/2023 priklonil k prv vyslovenému názoru iného senátu dovolacieho súdu (sp. zn. 1Cdo/99/2022), poukázal naň, považoval ho za prijateľný a uviedol, že sa nehodlá od neho odchýliť. Doplnil, že totožný prístup (ako pri aplikácii § 1 zákona č. 62/2020 Z. z.) je potrebné primerane aplikovať na ustanovenie § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z., čo znamená, že všetky premlčacie a prekluzívne doby v súkromnoprávných vzťahoch spočívali okrem obdobia od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 aj v období od 19. januára 2021 do 28. februára 2021.

14.3. Veľký senát neidentifikoval žiadne iné rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré by (ku dňu rozhodnutia veľkého senátu) nastolenú právnu otázku riešilo. Okrajovo bola táto otázka nastolená vo veci, v ktorej

najvyšší súd rozhodol uznesením z 11. decembra 2024 sp. zn. 3Cdo/47/2023, keď dovolateľ namietal, že premlčacia doba by tak v danom prípade uplynula až dňa 14. mája 2022 (27. februára 2022 + 76 dní v zmysle zákona č. 62/2020 Z. z. ...). V označenej veci sa dovolací súd ale predmetnou právnou otázkou nezaoberal z dôvodu, že zistil odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke aplikácie § 103 Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských veciach, čo bolo dôvodom pre zrušenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

14.4. Ostatné dohľadané rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 2Cdo/220/2021 z 29. septembra 2021, sp. zn. 4Cdo/197/2020 z 5. marca 2021, sp. zn. 1Cdo/189/2022 z 28. marca 2023, sp. zn. 7Cdo/97/2022 z 30. marca 2023), prípadne Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález zo 17. augusta 2021 sp. zn. IV. ÚS 289/2021, nález z 20. apríla 2023 sp. zn. I. ÚS 51/2023), riešia iba otázku procesných lehôt, na ktoré dopadá ustanovenie § 1 zákona č. 62/2020 Z. z. v spojitosti s § 2 ods. 1 citovaného zákona (ustanovenie § 1 písm. a) platí rovnako aj pre lehoty ustanovené zákonom alebo určené súdom na vykonanie procesného úkonu v konaní pred súdom účastníkmi konania a stranami v konaní; v trestnom konaní to platí len o lehote na podanie opravného prostriedku pre obvineného, jeho obhajcu, poškodeného a zúčastnenú osobu) s výnimkou nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) zo 17. júna 2025 č. k. III. ÚS 249/2025-34 (ďalej aj „nález“).

15. Nálezom zo 17. júna 2025 č. k. III. ÚS 249/2025-34 ústavný súd rozhodol, že rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. decembra 2024 č. k. 41Cob/47/2024-268 boli porušené základné práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

15.1. Z odôvodnenia nálezu vyplýva, že posudzoval práve vyššie nastolenú otázku predkladajúcim senátom, pričom poukázal aj na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2022 a 4Cdo/155/2023. Ústavný súd vytkol všeobecnému súdu, že v čase jeho rozhodovania už najvyšší súd vyslovil k danej právnej otázke svoj právny záver; krajský súd opomenul prihliadnúť na opakovane vyslovený právny záver dovolacieho súdu a odchýlenie sa od tohto záveru dostatočne neodôvodnil. Krajský súd sporné ustanovenie (§ 1 zákona č. 62/2020 Z. z.) podľa záverov ústavného súdu vyložil v rozpore s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, a tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Práve táto skutočnosť bola dôvodom pre zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Ústavný súd sa ďalej zaoberal otázkou výkladu sporného ustanovenia. Jeho argumentácia spočívala predovšetkým na jazykovo-gramatickom výklade sporného ustanovenia, keď vyslovil, že súhlasí s krajským súdom, že zmyslom sporných ustanovení bolo reagovať na obmedzené možnosti domáhať sa práv na súde v dôsledku protipandemických opatrení, pričom ale s argumentom, že protipandemické opatrenia obmedzili uplatnenie len tých práv, ktoré sa premlčali v rozhodnom období, nemožno bezvýhradne súhlasiť. Konštatoval, že obmedzené možnosti nemali len tí, ktorých práva sa v rozhodnom období premlčali, ale rovnako aj tí, práva ktorých sa premlčali až po rozhodnom období. Ústavný súd tiež uviedol, že právny záver krajského súdu, že sa predĺžilo len plynutie v rozhodnom období uplynutých premlčacích lehôt, by v súvislosti s protipandemickými obmedzeniami boli zvýhodnení tí, ktorých právo sa premlčalo posledný deň rozhodného obdobia tým, že premlčacia doba sa predĺžila (o 35 a 41 dní), oproti tým, ktorých právo sa premlčalo deň po skončení rozhodného obdobia, keďže premlčacia doba by bola fakticky skrátená (o 35 a 41 dní).

16. Veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu po oboznámení sa s obsahom spisu, dôvodmi senátu 2C uvedenými v rozhodnutí o postúpení veci v zmysle § 48 ods. 1 CSP, tiež stanoviskami vyžiadanými v zmysle § 48 ods. 4 CSP a nálezom ústavného súdu zo 17. júna 2025 č. k. III. ÚS 249/2025-34, sa nestotožňuje s právnym názorom senátu, ktorý mu vec postúpil. Naopak veľký senát najvyššieho súdu sa pridrižiava a súhlasí s právnym názorom vyjadreným v skorších rozhodnutiach najvyššieho súdu, a to v uzneseniach sp. zn. 1Cdo/99/2022 z 29. mája 2024 a sp. zn. 4Cdo/155/2023 z 26. septembra 2024, ktorého správnosť potvrdil aj nález ústavného súdu zo 17. júna 2025 č. k. III. ÚS

249/2025-34 a stanovisko Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach opierajúce sa o jazykovo-gramatický výklad sporného ustanovenia (§ 1 zákona č. 62/2020 Z. z.).

17. Na základe uvedeného odpovedá veľký senát najvyššieho súdu na dovolateľom nastolenú právnu otázku, pre ktorú mu bola vec postúpená na prejednanie a rozhodnutie tak, že premlčacia doba pohľadávky v súkromnoprávnom vzťahu v období odo dňa účinnosti zákona č. 62/2020 Z. z., t. j. od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 spočíva, resp. neplynie bez ohľadu na to, či uplynutie tejto lehoty v rozhodnom období skončí.

18. Zhrnúc vyššie uvedené možno uzavrieť, že ak odvolací súd vychádzal z názoru, že ustanovenia § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. upravujú spočívanie iba tých lehôt, ktoré by v rozpätí od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 uplynuli a po odpadnutí prekážky (uplynutí zákonom vymedzeného obdobia) ich plynutie pokračuje. Ustanovenia § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. nemožno vykladať tak, že vo vymedzenom časovom období neplynú všetky premlčacie doby, ktoré plynuli počas vymedzeného obdobia (od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020), jeho rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení. Dovolanie dovolateľa v tejto otázke treba preto podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, resp. § 421 ods. 1 písm. a) CSP (keďže po rozhodnutí odvolacieho súdu bola otázka nastolená dovolateľom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP vyriešená) považovať za prípustné a zároveň aj dôvodné, keďže v tejto otázke došlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

19. Z uvedených dôvodov dovolaciemu súdu neostala iná možnosť, ako dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 449 a § 450 CSP). Okresný súd sa bude musieť v ďalšom konaní vysporiadať aj s otázkou relevantnosti zosplatnenia úveru v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka a judikátu R 34/2025.

20. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). V novom rozhodnutí vo veci súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal veľký senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 7 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.